

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

27 грудня 2023 року

Київ

№ 192

Про затвердження Положення про пруденційні вимоги до
фінансових компаній

Відповідно до статей 7, 15, 55¹, 56, 58 Закону України “Про Національний банк України”, статті 39, пункту 30 розділу VII Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії”, з метою забезпечення фінансової стійкості фінансових компаній Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про пруденційні вимоги до фінансових компаній (далі – Положення), що додається.
2. Фінансовим компаніям забезпечити до 01 липня 2024 року приведення своєї діяльності у відповідність до вимог Положення.
3. Постанова набирає чинності з 01 січня 2024 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 33

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
27 грудня 2023 року № 192

Положення
про пруденційні вимоги до фінансових компаній

1. Це Положення розроблено відповідно до Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” (далі – Закон), Закону України “Про Національний банк України” та з метою забезпечення фінансової стійкості фінансових компаній.

2. Терміни в цьому Положенні вживаються в значеннях, наведених у Законі, інших законах та нормативно-правових актах України з питань регулювання ринків фінансових послуг.

3. Це Положення встановлює пруденційні вимоги щодо:

- 1) достатності власного капіталу фінансової компанії;
- 2) дотримання нормативу левериджу.

4. Вимоги цього Положення поширюються на фінансові компанії, крім Фонду часткового гарантування кредитів у сільському господарстві.

5. Фінансова компанія зобов’язана дотримуватися вимог цього Положення, а також:

1) пруденційних нормативів, визначених нормативно-правовим актом Національного банку України (далі – Національний банк) із питань встановлення пруденційних нормативів, що є обов’язковими для дотримання небанківськими надавачами платіжних послуг, – якщо фінансова компанія є небанківським надавачем фінансових платіжних послуг;

2) пруденційних вимог, визначених нормативно-правовим актом Національного банку з питань регулювання діяльності фінансових компаній, які мають право здійснювати діяльність з надання гарантій, – якщо фінансова компанія має право здійснювати діяльність із надання гарантій.

6. Фінансова компанія зобов'язана згідно зі статтею 57 Закону України “Про Національний банк України”, статтями 23, 46, 47 Закону надавати інформацію / пояснення / документи / копії документів щодо дотримання вимог цього Положення:

1) Національному банку – у порядку, установленому нормативно-правовим актом Національного банку з питань здійснення безвізного нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг;

2) особам, уповноваженим Національним банком на здійснення інспекційної перевірки, – у порядку, установленому нормативно-правовим актом Національного банку з питань проведення інспекційних перевірок на ринках небанківських фінансових послуг.

Фінансова компанія надає Національному банку / особам, уповноваженим Національним банком на здійснення інспекційної перевірки, інформацію / пояснення / документи / копії документів щодо дотримання вимог цього Положення станом на дату розрахунку пруденційних вимог, що зазначена в письмовій вимозі / запиті Національного банку, складеній / складеному згідно з вимогами нормативно-правових актів Національного банку з питань здійснення безвізного нагляду за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг або проведення інспекційних перевірок на ринках небанківських фінансових послуг.

7. Фінансова компанія за надання Національному банку недостовірної інформації щодо дотримання вимог цього Положення несе відповідальність відповідно до законодавства України.

8. Фінансова компанія зобов'язана:

1) щодня протягом усього строку дії ліцензії на діяльність фінансової компанії (далі – ліцензія):

розраховувати на підставі даних бухгалтерського обліку, облікової системи фінансової компанії розмір свого власного капіталу та значення нормативу левериджу;

виконувати вимоги щодо достатності власного капіталу, визначені в пунктах 12–16 цього Положення, та дотримуватися значення нормативу левериджу, визначеного в пункті 19 цього Положення;

2) зберігати в своїй обліковій та/або інформаційній системі інформацію про розраховані відповідно до підпункту 1 пункту 8 цього Положення розмір власного капіталу та значення нормативу левериджу за період не менше ніж три роки;

3) не пізніше другого робочого дня після дня, у якому фінансова компанія не виконала хоча б одну пруденційну вимогу щодо достатності власного капіталу, визначену в пунктах 12–16 цього Положення (якщо відповідна вимога поширюється на фінансову компанію), або пруденційну вимогу щодо нормативного значення нормативу левериджу, визначену в пункті 19 цього Положення (далі – порушення пруденційної вимоги), письмово повідомити Національний банк про порушення пруденційної вимоги відповідно до вимог, зазначених у пункті 9 цього Положення.

9. Фінансова компанія повідомляє Національний банк про порушення пруденційної вимоги в листі, який має бути підписаний керівником (особою, яка виконує обов'язки керівника) фінансової компанії (далі – лист про порушення), із зазначенням у листі:

1) повного найменування та коду фінансової компанії в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України;

2) інформації про те, яку саме пруденційну вимогу порушено фінансовою компанією та про причини її порушення;

3) фактичного значення розміру власного капіталу, дати (дат) порушення пруденційної вимоги щодо достатності власного капіталу, а також розрахунку власного капіталу [розрахунок подається шляхом надання інформації про складові власного капіталу станом на дату (дати) порушення пруденційної вимоги щодо достатності власного капіталу] – у разі порушення вимог щодо достатності власного капіталу, визначених у пунктах 12–16 цього Положення (якщо відповідна вимога поширюється на фінансову компанію);

4) фактичного значення нормативу левериджу, дати (дат) його порушення, а також розрахунку нормативу левериджу [розрахунок подається шляхом надання інформації про фактичне значення всіх показників, зазначених у пункті 18 цього Положення, станом на дату (дати) порушення нормативу левериджу] – у разі порушення нормативного значення нормативу левериджу, визначеного в пункті 19 цього Положення;

5) інформацію про усунення фінансовою компанією порушення пруденційної вимоги (зазначається, якщо фінансова компанія усунула порушення пруденційної вимоги до надсилання Національному банку листа про порушення). Фінансова компанія, яка зазначила в листі про порушення інформацію про усунення порушення пруденційної вимоги, зобов'язана надіслати Національному банку разом із таким листом документи / копії документів, що підтверджують усунення порушення пруденційної вимоги.

10. Фінансова компанія, яка порушила пруденційну вимогу та не зазначила в листі про порушення інформацію, визначену в підпункті 5 пункту 9 цього Положення, має право після усунення порушення пруденційної вимоги повідомити Національний банк про усунення такого порушення в листі, який має бути підписаний керівником (особою, яка виконує обов'язки керівника) фінансової компанії. Фінансова компанія надсилає Національному банку разом із листом документи / копії документів, що підтверджують усунення порушення пруденційної вимоги.

11. Національний банк має право застосувати до фінансової компанії заходи впливу згідно зі статтею 48 Закону, якщо за результатами безвиїзного нагляду або інспекційної перевірки встановлено факти порушення фінансовою компанією пруденційної вимоги, визначеної в цьому Положенні.

12. Власний капітал фінансової компанії, до ліцензії якої включено право на надання одного (єдиного) виду фінансових послуг, є достатнім, якщо його розмір не менший ніж:

1) 20 мільйонів гривень – для надання гарантій;

2) 15 мільйонів гривень – для торгівлі валютними цінностями в готівковій формі;

3) 10 мільйонів гривень – для надання коштів та банківських металів у кредит або факторингу, або фінансового лізингу.

13. Власний капітал фінансової компанії, до ліцензії якої включено право на надання двох чи більше видів фінансових послуг (крім надання гарантій та/або торгівлі валютними цінностями в готівковій формі), є достатнім, якщо його розмір не менший ніж 10 мільйонів гривень та додатково не менший ніж п'ять мільйонів гривень із розрахунку на кожен включений до ліцензії вид фінансових послуг, починаючи з другого.

14. Власний капітал фінансової компанії, до ліцензії якої включено право на надання гарантій, а також право на надання інших фінансових послуг (крім торгівлі валютним цінностями в готівковій формі), є достатнім, якщо його розмір не менший ніж 20 мільйонів гривень та додатково не менший ніж п'ять мільйонів гривень із розрахунку на кожен включений до ліцензії вид фінансових послуг, починаючи з другого.

15. Власний капітал фінансової компанії, до ліцензії якої включено право на торгівлю валютним цінностями в готівковій формі, а також право на надання

інших фінансових послуг (крім надання гарантій), є достатнім, якщо його розмір не менший ніж 15 мільйонів гривень та додатково не менший ніж п'ять мільйонів гривень із розрахунку на кожен включений до ліцензії вид фінансових послуг, починаючи з другого.

16. Власний капітал фінансової компанії, до ліцензії якої включено право на надання гарантій та на торгівлю валютними цінностями в готівковій формі, а також право на надання інших фінансових послуг, є достатнім, якщо його розмір не менший ніж 35 мільйонів гривень та додатково не менший ніж п'ять мільйонів гривень із розрахунку на кожен включений до ліцензії вид фінансових послуг, починаючи з третього.

17. Фінансова компанія, у якої розмір власного капіталу менший, ніж достатній розмір, визначений в пунктах 12–16 цього Положення, вважається такою, що виконує вимоги пунктів 12–16 цього Положення (у разі поширення відповідної вимоги на фінансову компанію), якщо одночасно:

1) має на дату розрахунку розміру свого власного капіталу субординований борг, щодо якого фінансова компанія отримала в порядку, встановленому нормативно-правовим актом Національного банку з питань авторизації надавачів фінансових послуг, один із таких дозволів Національного банку:

на включення залучених коштів на умовах субординованого боргу до регулятивного капіталу;

на включення залучених коштів на умовах субординованого боргу до регулятивного капіталу у зв'язку із заміною інвестора;

на врахування субординованого боргу фінансовою компанією у пруденційних вимогах;

на врахування субординованого боргу фінансовою компанією у пруденційних вимогах у зв'язку із заміною інвестора;

2) різниця між достатнім та наявним розміром власного капіталу фінансової компанії не перевищує суми субординованого боргу, зазначеного в підпункті 1 пункту 17 цього Положення.

18. Норматив левериджу розраховується за такою формулою:

$$\frac{ЗК + РК - НК - ВК - ЗБ + НПР}{ДЗ + ПЗ + ЗН + ГН + 0,4 \times НБКЛ + ПАА + ІПЗ} \times 100\%,$$

де ЗК – зареєстрований (пайовий) капітал;

РК – резервний капітал;

НК – неоплачений капітал;

ВК – вилучений капітал;

ЗБ – непокритий збиток;

НПР – нерозподілений прибуток за рік. Фінансова компанія має право включити НПР до розрахунку нормативу левериджу в розмірі та з дотриманням вимог, зазначених у пункті 21 або 22 цього Положення;

ДЗ – довгострокові зобов'язання і забезпечення;

ПЗ – поточні зобов'язання і забезпечення;

ЗН – зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття;

ГН – залишкова вартість наданих гарантій;

НБКЛ – залишкова вартість наданих безвідкличних кредитних лімітів [сума, у межах якої фінансова компанія взяла на себе безвідкличне зобов'язання перед позичальником надати йому кредит (включаючи безвідкличне зобов'язання надати кредит у вигляді відновлюваної кредитної лінії) повністю або частинами протягом строку кредитування, зменшена на фактично надані позичальнику суми кредиту];

ПАА – залишкова вартість наданих поручительств, акцептів та авалів;

ППЗ – інші позабалансові зобов'язання.

19. Нормативне значення нормативу левериджу має бути не менше ніж три відсотки.

20. Фінансова компанія використовує додатні значення НК, ВК, ЗБ (за наявності НК, ВК, ЗБ) для розрахунку нормативу левериджу згідно з формулою, що зазначена в пункті 18 цього Положення.

21. Фінансова компанія, якщо аудиторський звіт щодо її річної фінансової звітності за попередній звітний рік містить немодифіковану думку аудитора, має право з дати надсилання Національному банку листа про подання аудиторського звіту разом з оригіналом (копією) аудиторського звіту щодо річної фінансової звітності за попередній звітний рік (далі – дата подання аудиторського звіту за попередній звітний рік) включити НПР до розрахунку нормативу левериджу у розмірі НПР, відображеному в перевірених аудитором річній фінансовій звітності за попередній звітний рік, за вирахуванням:

1) розподіленого фінансовою компанією прибутку за період між останнім днем попереднього звітного року та днем розрахунку нормативу левериджу;

2) понесених фінансовою компанією збитків за період між останнім днем попереднього звітного року та днем розрахунку нормативу левериджу.

22. Фінансова компанія, якщо аудиторський звіт щодо її річної фінансової звітності за рік, що передує попередньому звітному року, містить немодифіковану думку аудитора, має право до дати подання аудиторського звіту за попередній звітний рік, але не пізніше ніж до 01 червня звітного року, включити НПР до розрахунку нормативу левериджу в розмірі НПР, відображеному в перевірній аудитором річній фінансовій звітності за рік, що передує попередньому звітному року, за вирахуванням:

1) розподіленого фінансовою компанією прибутку за період між останнім днем року, що передує попередньому звітному року, та днем розрахунку нормативу левериджу;

2) понесених фінансовою компанією збитків за період між останнім днем року, що передує попередньому звітному року, та днем розрахунку нормативу левериджу.

23. Значення нормативу левериджу для фінансової компанії вважається таким, що дорівнює 100 відсотків, якщо на дату його розрахунку сума ДЗ, ПЗ, ЗН, ГН, НБКЛ, ПА, ІПЗ фінансової компанії дорівнює нулю.